

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЕКСПЕРТІВ
ВІД ВІДДІЛУ АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ**

Назва ЗВО /наукової установи

Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Номер справи (договору), дата і реєстраційний номер заяви

А-19-0199-144 від 12.11.2019

Вид і назва освітньої програми

Міжнародна комерція

Шифр та назва спеціальності

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Шифр та назва галузі знань

07 Управління та адміністрування

Освітній рівень

Другий (магістерський)

Вид акредитації (первинна/чергова)

Первинна

Гарант освітньої програми (ППП)

Молнар Олександр Сергійович

Прізвище та ім'я відповідального фахівця відділу акредитації ОП

Рудик В.А.

Дата заповнення

15.11.2019

Після отримання доступу до матеріалів акредитаційної справи (до встановленої дати візиту до ЗВО) експерт має:

Стандартна частина

З огляду на виявлені недоліки викладу

у відомостях про самооцінювання освітньої програми

Ознайомитись на веб-ресурсі ЗВО з такими документами:

- ліцензією, зокрема правом ЗВО провадити освітню діяльність за відповідною спеціальністю, при якій функціонує освітня програма, що акредитується;
- документом, що регламентує розробку, затвердження, періодичний перегляд та закриття освітніх програм;
- документом про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (за наявності);
- документом, що регламентує організацію освітнього процесу;
- освітньою програмою та навчальним планом;
- робочою навчальною програмою або сила бусами;
- документами, що регламентують процедуру формування індивідуального навчального плану здобувачів;
- документами, що підтверджують співпрацю з роботодавцями (договори, угоди тощо);
- документами, що забезпечують організацію практичної підготовки здобувачів;
- із зауваженнями та пропозиціями попередньої акредитації чи акредитації інших програм, що надані фахівцем відділу акредитації (за наявності);
- зі змістом офіційних скарг щодо провадження освітньої діяльності як за освітньою програмою, що акредитується, так і за іншими освітніми програмами закладу вищої освіти (за наявності);
- із документами ЗВО, що регламентують процедуру врегулювання конфліктних ситуацій в межах освітньої програми, що акредитується.

- ознайомитись із заходами, вжитими ЗВО щодо вирішення конфліктних ситуацій.

2. Переконатися, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти за програмою, що акредитується, до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та /або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Встановити, чи зведена інформація про викладачів корелює із ОП в частині освітніх компонентів (звернути увагу на достовірність наданої інформації про академічну та/або професійну кваліфікацію викладачів, залучених до реалізації ОП).

4. Здійснити запит до ЗВО щодо надання необхідної інформації із зазначених фахівцем пунктів.

5. З'ясувати достовірність інформації, наданої ЗВО у відповідних пунктах самоаналізу, на місці.

6. Надати рекомендації ЗВО щодо розміщення в публічному доступі коректної інформації та (за необхідності) підтверджуючих документів, якщо фахівцем відділу акредитації виявлені факти некоректного відображення.

7. З'ясувати наявність та відкритість доступу до відповідних посилань (link), що були не вказані (не долучені) або вказані некоректно під час заповнення відомостей про самооцінювання.

8. Здійснити огляд та встановити наявність матеріальних ресурсів, що передбачають якісну реалізацію освітньої програми:

- навчальних аудиторій, лабораторій тощо;
- бібліотеки, її фондів;
- спеціального обладнання, ліцензованого програмного забезпечення тощо (за необхідності);
- соціальної інфраструктури (гуртожитки, спортивна база тощо).

АНАЛІЗ ЗМІСТУ ВІДОМОСТЕЙ ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКСПЕРТАМ

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Коментар відділу акредитації

Не встановлено унікальність ОП

Відсутні підтверджуючі документи про реальне залучення здобувачів та роботодавців до процесу формулювання цілей і ПРН ОП.

Питання щодо залучення академічної спільноти до процесу формулювання цілей і ПРН ОП не розкрито.

Інформація про те, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці потребує уточнення.

Відсутні підтверджуючі документи про врахування вітчизняних та іноземних практик у процесі формулювання цілей і ПРН ОП.

Рекомендація експертній групі

- 1) з'ясувати унікальність ОП;
- 2) з'ясувати під час виїзної акредитації чи було залучені і як саме стейкхолдери (здобувачі, роботодавці, академічна спільнота) до процесу формування ОП чи наявні підтверджуючі документи (факти) їх участі;
- 3) уточнити досвід яких саме вітчизняних та іноземних програм враховано при формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП;
- 4) з'ясувати відповідність РН за даною ОП вимогам, які визначені НРК за відповідним рівнем кваліфікації.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна¹, але потребує уточнення.

Відсутні посилання на деякі внутрішні документи, які регулюють освітній процес (Положення про організацію освітнього процесу затвердженого наказом ректора №698/01-07 від 08.05.2015р.).

Відсутнє посилання на веб-сторінку з розміщенням каталогу вибіркових дисциплін.

Відсутня інформація, щодо того який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою).

Відсутній опис механізму та підтверджуючі дані того, яким чином ЗВО враховує позицію здобувача щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів з фактичним навантаженням.

Відсутня інформація стосовно механізму збору інформації щодо рівня задоволеності студентів та випускників компетентностями, здобутими під час практичної підготовки за ОП.

Рекомендація експертній групі

- 1) переконатися у наявності Положення про організацію освітнього процесу;
- 2) ознайомитися зі змістом ОП, навчальним планом та відомостями, що викладені в таблицях 1,3 та з'ясувати:
  - чи зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності;
  - чи освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему (структурно логічна схема);
  - чи освітні компоненти дозволяють досягти цілей та програмних РН.

¹ Інформація коректна означає, що інформація викладена по суті питання. Однак, це не виключає необхідності детального та додаткового аналізу експертом викладеної інформації та встановлення її достовірності.

Програмні РН повинні забезпечуватись виключно за рахунок обов'язкових освітніх компонент.

- чи дозволять ОП забезпечити набуття здобувачами соціальних навичок;

3) ознайомитися з механізмом формування ЗВО індивідуальної освітньої траєкторії здобувача та під час бесіди зі здобувачами уточнити, чи реально забезпечується цей механізм, зокрема щодо вибірковості дисциплін;

4) з'ясувати чи проводиться опитування здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною ОП щодо задоволеності:

- практичною підготовкою;

- механізмом побудови індивідуальної траєкторії;

- співвідношенням обсягу окремих освітніх компонентів ОП та фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти.

Якщо проводиться, ознайомитися з механізмом його проведення та врахування результатів такого опитування;

5) під час індивідуальної бесіди зі здобувачами вищої освіти з'ясувати чи дієвим є механізм вибору дисциплін, яким чином враховуються інтереси здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за даною ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна.

Рекомендація експертній групі

1) з'ясувати під час індивідуальних бесід зі здобувачами про те, чи доступним є механізм визнання результатів навчання неформальній освіті для учасників освітнього процесу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує деяких уточнень.

Відсутні посилання на веб-сторінку ЗВО, де розміщується інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК.

Не надано відповіді на питання: чи проводяться опитування та яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Відсутній опис механізму вибору форм та методів навчання та викладання за ОП відповідно до принципів академічної свободи.

Відсутній опис механізму оновлення навчальних дисциплін.

Інформація щодо поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП потребує уточнення.

Інформація щодо зв'язку навчання, викладання та наукових досліджень в межах ОП з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО потребує уточнення.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитись зі змістом ОП, відомостями, що містяться в таблиці 1,3 та пересвідчитись, що ОК, визначені форми та методи навчання та викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання;

2) з'ясувати при особистій зустрічі зі здобувачами, чи проводяться опитування для з'ясування рівня задоволеності методами навчання та викладання. Якщо проводиться, ознайомитись з результатами такого опитування та з'ясувати чи враховуються результати такого опитування у виборі форм та методів навчання за даною ОП;

3) ознайомитися з механізмом оновлення навчальних дисциплін та переконатись в тому, що таке оновлення дійсно відбувається;

4) переконатися під час виїзної акредитації у доступності інформації для здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів;

5) з'ясувати особливості поєднання навчання та дослідження за даною ОП:

- ознайомитися з елементами досліджень які використовуються у освітній діяльності за ОП?

- чи залучаються здобувачі вищої освіти до реалізації наукових тем кафедр та в який спосіб і чи наявні підтверджуючі факти проведення таких досліджень (окрім виконання випускних магістерських робіт);

6) з'ясувати чи приймають участь здобувачі вищої освіти за даною ОП у програмах міжнародного обміну, міжнародних проектах. Зверніть увагу чи існує в ЗВО структурний підрозділ (особа), що координує діяльність з інтернаціоналізації ЗВО та чи ознайомлені здобувачі з діяльністю такого структурного підрозділу (особи).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує уточнення.

Відсутнє посилання на веб-сторінку сайту, де оприлюднюються форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти.

Відсутня інформація щодо того, яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, про процедуру проведення контрольних заходів доводяться до здобувачів вищої освіти,.

Відсутній опис практики застосування на даній ОП процедур:

- повторного проходження контрольних заходів;

- запобігання та врегулювання конфлікту;

- оскарження порядку та результатів проведення контрольних заходів.

Відсутня інформація про проведення моніторингу щодо обізнаності здобувачів освіти з процедурами проведення контрольних заходів.

Інформація про технологічні рішення, які використовуються на ОП як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності розкрита потребує уточнення. Відсутній опис практики вирішення питань, пов'язаних з порушенням академічної доброчесності.

Рекомендація експертній групі

1) з'ясувати, у які способи здобувачі інформуються про процедури, строки, критерії контрольних заходів;

2) з'ясувати чи наявним є механізм моніторингу обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів. Ознайомитися з практикою застосування такого механізму на даній ОП;

3) ознайомитися з практикою вирішення конфліктних ситуацій та механізмом оскарження процедури проведення контрольних заходів на даній ОП;

4) поцікавитися, чи популяризує ЗВО серед здобувачів вищої освіти за даною ОП академічну доброчесність, якщо так, то яким чином;

5) переконатись, що існують технічні можливості перевірки результатів наукової та академічної роботи здобувачів на плагіат. Пересвідчитися у перевірці на плагіат наданих здобувачами освіти результатів наукової чи академічної роботи.

Критерій 6. Людські ресурси

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує деяких уточнень.

Інформація про процедуру конкурсного добору викладачів потребує уточнення.

Відсутні підтверджуючі документи (факти), які можуть підтверджувати реальне залучення роботодавців, експертів в галузі а професіоналів практиків до аудиторних занять.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитися з внутрішніми документами, що регулюють питання добору кадрів, професійного розвитку викладачів та розвитку викладацької майстерності. Провести індивідуальні зустрічі переконатися в прозорості механізму добору кадрів, у дієвості системи стимулювання професійного розвитку та підвищення фаховості викладачів;

2) ознайомитися зі змістом таблиці 2 та з'ясувати відповідність викладачів дисципліні, яку викладають, ґрунтуючись на індивідуальному підході та беручи до уваги надані ЗВО пояснення. До уваги необхідно брати академічну та професійну кваліфікацію;

3) під час виїзної акредитації провести індивідуальні зустрічі, ознайомитися з підтверджуючими документами, та переконатися:

- у реальному залученні роботодавців, експертів в галузі, фахівців-практиків до проведення аудиторних занять;
- у професійному розвитку та підвищенні фаховості викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна.

Рекомендація експертній групі

1) переконатися в тому, що фінансове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатнім та сприяють досягненню цілей, завдань, програмних результатів навчання;

2) під час інтерв'ювання здобувачів освіти та викладачів рекомендуємо:

- обговорити питання забезпечення безоплатного доступу викладачів та здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП.

- з'ясувати, чи проводиться та яким чином моніторинг щодо рівня задоволеності здобувачів організаційною, освітньою, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою з боку ЗВО; з метою виявлення випадків дискримінації. Ознайомитися з результатами моніторингу та з'ясувати яким чином враховуються його результати;

- переконатися у реалізації механізму освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти; з'ясувати чи дієвим є спосіб психологічної підтримки студентів;

3) переконатися в тому, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, посилання коректні, але потребує деяких уточнень.

Стандарт вищої освіти за даною спеціальністю затверджено в липні 2019 року. У Відомостях зазначається, що ОП ще не переглядалась.

Відсутні інформація щодо способу акумуляції пропозицій роботодавців для перегляду ОП.

Інформація щодо участі академічної спільноти у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП потребує уточнення.

Механізм збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП лише на стадії формування.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитися з механізмом перегляду ОП та переконатися. З'ясувати чому не було проведено перегляд ОП та приведення його у відповідність до Стандарту вищої освіти за даною спеціальністю на момент початку навчання здобувачів 2019 року вступу;

2) під час виїзної акредитації в процесі індивідуальних бесід та ознайомлення з документами переконатися в реальному залученні студентів та роботодавців в процедурах забезпечення якості освіти за даною ОП, у періодичному перегляді ОП;

3) з'ясувати, яким чином відбувається акумуляція пропозицій від роботодавців щодо вдосконалення ОП;

4) звернути увагу на те, яким чином планується проводити роботу щодо збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП;

5) ознайомитися з механізмом взаємодії між структурними підрозділами ЗВО в контексті здійснення процесів та процедур внутрішнього забезпечення якості освіти;

6) з'ясувати, яким є механізм залучення академічної спільноти у процедурах внутрішнього забезпечення якості за даною ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Коментар відділу акредитації

Посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту освітньої програми на момент аналізу Відомостей не інформативне.

Рекомендація експертній групі

Переконатись у розміщенні на веб-сайті ЗВО проекту ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження – не застосовується

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна

Рекомендація експертній групі

-

Скарги відсутні

Загальні зауваження попередніх експертиз відсутні

ІНШЕ (В РАЗІ ПОТРЕБИ)